

Антоні стояв на березі та дивився просто перед собою.

Сонце піднялося вже високо, в його світлі води озера набували важкості нафти. Хіба на якусь мить ця гладка поверхня зминаяся — пропливав короп або щука. Хлопець принюхався. Повітря було наповнене звичним запахом твані, землі, свинцево важкої від спеки. На його вже широкій спині липень посіяв веснянки. На ньому не було нічого, крім старих футбольних шортів і пари фальшивих «Ray-Ban». Було так жарко, хоч здихай, але цей факт пояснював не все.

Антоні щойно виповнилося чотирнадцять. На полуденок він міг зїсти цілий багет із плавленим сирком «Весела корівка». Траплялося, що вночі він одягав навушники та писав пісні. Його батьки були придурками. В новому навчальному році він піде в третій клас*.

* Французький третій клас — аналог українського дев'ятого класу, це рік завершення середньої школи. У Франції номери класів рахуються навпаки: навчання в середній школі починається з шостого класу (що за віком учнів тотожний українському шостому класу), далі п'ятий і так далі — аж до третього. За ними — другий клас, це початок ще трьох років навчання в старшій школі, яка викликається ліцеем. Всього навчання в середній школі триває 12 років. — Тут і далі лямітки перекладачки.

Його двоюрідний брат натомість не парився. Розлігся на рушнику (а то був красивий рушник, він купив його на ринку в Кальві того року, коли вони поїхали туди на літній табір), тепер лежить собі й дрімає. Навіть коли він лежав, то мав вигляд великого.

Усі легко вірили, що йому двадцять два чи двадцять три роки. Двоюрідний брат користався своєю зовнішністю, аби ходити туди, куди не мав би ходити. Бари, клуби, дівчата.

Антоні дістав сигарету з пачки, яка лежала в шортах, і запитав у кузена, чому так нудно і чи це взагалі законно.

Той навіть не сіпнувся. Під його шкірою можна було роздивитися чіткий малюнок м'язів. Іноді муха сідала на згин його пахви. Тоді шкіра тремтіла, ніби в коня, якому докучає гедзь. Антоні дуже хотів би бути саме таким — тонким, але з рельєфним торсом. Щовечора в своїй кімнаті він відтискався та качав прес. Але це було не його. Він залишався квадратним, масивним, як шматок м'яса. Якось у школі до нього причепився вихователь^{*} через пробитий футбольний м'яч. Тоді Антоні викликав його вийти та розібратися після уроків. Та він туди так і не прийшов. А ще в кузена «Ray-Ban» були справжні.

^{*} У французьких школах під час перерв і «вікон» у розкладі, коли немає уроків, за порядком стежать спеціальні працівники, вони не є вчителями, натомість нагадують умовних «вожатих». Аналогу цієї посади в українській школі немає, тому будемо для зручості називати їх «вихователями».

Антоні закурив і зітхнув. Кузен добре знає, чого він хоче. Антоні вже декілька днів канючив, аби вони поїхали на той бік, де пляж із голими сраками, хоча так його охрестили з надмірного оптимізму, бо на тому пляжі можна було побачити хіба що дівчат *topless*. Хай там як, Антоні був просто одержимий цією думкою.

— Ну давай, пішли.

— Ні, — пробурчав кузен.

— Давай. Будь ласка.

— Не тепер. Іди скупнись.

— Слушно...

Антоні почав вдивлятися в течію своїм дивним кривим поглядом. Його права повіка була ніби лінива, тому око до кінця не розплющувалося, весь час було наполовину заплющеним, через це хлопець видавався постійно засмученим. Щось було не так. Усе було не так — і з цією спекою, і з цим тісним тілом, і з усією цією незграбністю, і з сорок третім розміром ноги, і з усіма прищами, що вискочили на обличчі. Скупнутися... Оце так поради дає той кузен. Антоні сплюнув між зубами.

Рік тому малий Коленів потонував. Це сталося 14 липня, на День взяття Бастилії, тому дату було легко запам'ятати.

Тієї ночі чимало місцевих прийшли на берег озера і в ліс, аби подивитися феєрверки. Палили багаття, смажили барбекю. Як і завжди, бійка почалася після опівночі. Солдати з тутешньої казарми зачепилися з арабами

з ZUP*, потім до них додалися ті яйцеголові з Енікура. Згодом долучились і постійні мешканці кемпінгу, переважно молодь, але також і отці сімейств, обгорілі на сонці пузаті бельгійці. Наступного дня на тому місці знайшли масний папір, кров на дерев'яних уламках, розбиті пляшки та навіть затиснутий у дереві човен з клубу веслування; це було небанально. Натомість на тому місці не знайшли сина Коленів.

Проте він точно провів вечір на березі озера. Щодо цього була певність, бо він прийшов на свято разом із приятелями, і вони згодом про це свідчили. То були звичайні хлопці, їх звали Арно, Александр і Себастьян, всі щойно закінчили середню школу та ще навіть не отримали водійські посвідчення. Вони прийшли, аби й собі долучитися до традиційної бійки, намірів узяти в ній особисту участь не мали. Хіба що в якийсь момент їх затягнуло в усю ту катавасію. Подальший хід подій був нечітким. Чимало свідків пригадували, що ніби бачили хлопчика, і він був ніби поранений.

* ZUP — *zone à urbaniser en priorité*, тобто зони першочергової урбанізації — були створені у Франції у 1950–60-х роках. Унаслідок руйнувань від час Другої світової війни, потужного відтоку мешканців сіл на роботу в міста та хвилі еміграції з Алжиру, у Франції відчувався брак житла. Нова політика забудови передбачала швидке створення густонаселених кварталів. Наприклад, за час з 1957 до 1969 у Франції було збудовано 2,2 мільйона помешкань. За задумом, нові квартали не мали бути просто спальними районами, але такими вони стали. З 1970-х років таку забудову більше не використовують. Коли говорять про ZUP, то часто мають на увазі не лише цей тип забудови чи державну політику щодо створення житла, а й середовище людей, які там проживають. Часто це малозабезпечені родини, що користаються із соціального житла з дешевою орендною платою.

Говорили про закривавлену футболку, про рану біля горла, ніби то був роззявлений до вологих і чорних глибин рот. У цьому сум'ятті ніхто не завдав собі клопоту надати йому допомогу. Вранці ліжко сина Коленів було порожнім.

Протягом наступних днів префект організував пошуки в довколишніх лісах, в цей самий час водолази прочісували озеро. Довгими годинами роззяви спостерігали, як туди-сюди плавав оранжевий «Зодіак». Водолази відхилялися назад, здалеку було чути сплеск води, а потім треба було чекати в мертвій тиші.

Подєйкували, що матір сімейства Коленів лежала в лікарні під заспокійливими. Також подєйкували, що вона повісилася. А чи бачили, як вона блукала вулицею в самій нічній сорочці. Отець сімейства Коленів працював у місцевій поліції. Він також був мисливцем, і, оскільки всі закономірно думали, що були винні араби, то всі сподівалися також бодай на якусь помсту та зведення рахунків. Батько — це отой кремезний чоловік на човні рятувальників, ото його голомоза голова під палючим сонцем. З берега люди дивилися на нього, на його непорушність, на його нестерпний спокій, на повільне досягання його черепа під сонцем. Для всіх ця терплячість була чимось аж надто бунтівним. Людям хотілося, щоби він бодай щось зробив, бодай би поворухнувся, бодай би кепку надягнув.

Згодом місцеве населення дуже збентежила світлина в газеті. На ній син Коленів був взагалі некрасивим,

незграбним і блідим, одним словом, саме такий вигляд і мала би мати жертва. По боках волосся трохи кучерявилось, карі очі, червона футболка. У статті написали, що він отримав атестат із відзнакою. З огляду на те, з якої він родини, то був просто подвиг. Що й треба було довести, зауважив батько Антоні.

Тіло так і не знайшли, отець сімейства Коленів тихо повернувся на роботу. А його дружина зовсім не повісилася. Вона обмежилася прийомом таблеток.

У кожному разі, Антоні зовсім не хотілося там плавати. Його «бичок» із тихим шипінням торкнувся поверхні озера. Хлопець підняв очі до неба та засліплено насупив брови. На мить його повіки опинилися на одному рівні. Сонце стояло високо, було десь близько третьої. Після сигарети на язиці залишився неприємний смак. Час точно ніби зупинився і не минав. Натомість літо пролетіло на повній швидкості.

— Бля...

Кузен припіднявся.

— Ти задовбав.

— Та це ми тут самі вже задовбалися, я серйозно. Щодня ніхуя не робимо.

— Ну добре...

Двоюрідний брат накинув рушника на плечі та стрибнув на велик, він був готовий рушати.

— Давай, збирайся. Поїхали.

— Куди?

— Збирайся, кажу.

Антоні закинув рушник у свій старий рюкзак «Chevignon», дістав із кросівка наручний годинник і швидко одягнувся. Не встиг він залізти на свій велосипед, як кузен уже зник на дорозі, що простягалася довкола озера.

— Чекай, бляха!

З самого дитинства Антоні ходив за ним хвостиком. У молодості їхні матері були нерозлийвода. Дівчата Мугель, так їх називали. Вони довго швендяли на танці по всьому кантону, поки не обламалися через велику любов. Елен, матір Антоні, обрала хлопця з родини Казаті. А Ірен — ще й того гірше. В кожному разі, дівчата Мугель, їхні чоловіки, далекі родичі та свати — то все були люди з одного кола. Аби в цьому переконатися, достатньо було подивитися на цю родину під час весіль, похоронів і на Різдво. Чоловіки говорили мало та помирали рано. Жінки старішали, фарбували волосся та дивилися на життя з оптимізмом, який, згасаючи, поволі минав. Постарівши, вони зберігали спогади про своїх чоловіків, які померли на роботі, а чи в кафе, а чи від силікозу, а також про синів, які загинули десь по дорозі, не рахуючи тих чоловіків, які зібрали речі та пішли. Ірен була однією з саме таких покинутих дружин. Несподівано швидко кузен подорослішав. У свої шістнадцять він уже вмів підстригати газон, водити авто (хоча посвідчення водія ще не мав), готувати їжу. Йому навіть дозволяли курити в своїй спальні. Він був безстрашним і впевненим у собі. Антоні пішов би за